

anden Mening om, hvilken Behandlingsmaade der er den mest tjenlige for Sagerne, vil dog findes naturligt. Deraf er det ærede Medlem imidlertid ikke berettiget til at udlede, at jeg ikke kan tænke mig en anden Tilstand end den nuværende eller en anden Regjering end den nuværende, saa meget mindre som der foreligger offentlige Udtalelser fra mig og flere, hvorledes vi vilde stille os under andre Forhold. Jeg tror derfor ikke, at det er berettiget af det ærede Medlem at gaa saa vidt at antage noget Saadant. At jeg er tro imod de Ansuelser, jeg engang har, som ere befaestede hos mig, og som jeg tror ere de rette, det kan det ærede Medlem ikke forundre sig over, og naar han bebrejder mig det, saa vil jeg tilstaa, at jeg ikke tager mig det videre nær. Jeg tror, jeg har Ret til — og det ærede Medlem vil vistnok for sig have den selv-samme Ret — at staa fast paa mine Ansuelser og Meninger og give dem et Udtryk paa passende Maade, naar Leilighed gives. Det forekommer mig saaledes, at det ikke er Noget, som bør foreholdes mig. Om derfor et eller andet Medlem er blevet skuffet overfor mig, er mig mindre vedkommende og Noget, som jeg heller ikke kan sige, at jeg bryder mig Noget om. Er Noget bleven skuffet for mit Vedkommende, saa maa det ligge deri, at de ikke have troet, at jeg alvorlig mente, hvad jeg sagde den første Gang, jeg stillede mig i 1873; det Standpunkt, jeg dengang for 10—11 Aar siden indtog, har jeg siden holdt. Det ærede Medlem maa derfor gjerne udtale sig i den Retning, men det gjør ikke det mindste Indtryk paa mig. — Det ærede Medlem bedreiede mig, at jeg havde sagt, at det laa i det ærede Medlems Forudsætninger, at der kunde komme Noget ud af disse Lovforlag. Jeg retter nu dette. Jeg har ikke sagt, at det ærede Medlem mente, at man skulde komme med disse Lovforlag uforandrede, men naar det ærede Medlem selv foreslog Lovforslagene henviste til Udvalg med den Motivering, at der kunde de ligge, men saa kunde man siden tage dem frem igen og se paa Grundlag af dem at faae Noget, vi kunde synes om, saa har jeg dog en vis Ret til at sige, at det ærede Medlem har anerkjendt, at disse Lovforlag kunde være et passende Grundlag for videre Forhandlinger om de Reformers, der ere foreslaaede. Dette forekommer mig aldeles klart, men jeg har ikke sagt eller tænkt paa, at det ærede Medlem skulde ville have disse Lovforlag uforandrede. Dvertimod — jeg selv har netop ønsket Lovforslagene fremmede, for at Thinget kunde indtage et bestemt Standpunkt til deres Realitet, for at man

kunde faae at vide, hvorledes Folkethingets Standpunkt er til dem paa Realiteten; thi det veed man ikke. (Modsigelse.) Nei, man veed ikke Andet, end at man ikke ønsker at behandle disse Lovforlag under de nuværende Forhold, fordi der er politiske Grunde, som gjøre, at man ikke vil gaa til deres Behandling; Andet veed man ikke. — Jeg anser Regjeringen for ansvarlig, derom kan der vistnok ikke være nogen Tvivl, og derimod har jeg heller ikke sagt et eneste Ord; men jeg har sagt, at Regjeringen ikke er ansvarlig for de Beslutninger, dette Thing tager. Det ærede Thing maa selv bære det moralske Ansvar derfor, og det kan ikke gjøre Ministeriet ansvarlig derfor; Regjeringen har nok et juridisk Ansvar, men Thingene maa ganske vist bære det moralske Ansvar for den Holdning, det indtager, og de Beslutninger, det tager. Var dette ikke Tilfældet, vilde jeg for min Person frabede mig Gjen af at sidde i Thinget, thi saa veed jeg ikke, hvad Betydning det skulde have at sidde her. Naar man ikke vedkjender sig et moralsk Ansvar for sine Handlinger og Udtalelser her, saa veed jeg ikke, hvad man skulde her. Det ærede Medlem sagde, at han fandt vor Stilling særdeles vanskelig. Det kan jeg ikke erkjende; naar man har sin sikkre Overbevisning at gaa efter, er en Stilling aldrig vanskelig. Naar det ærede Medlem dernæst sagde, at vi vilde være Ledende og Regjerende i Udvalgene, saa er det en Beskyldning, som jeg tror, man med megen Føie kan afvise; jeg tror aldrig, at der er gjort noget Forsøg derpaa. Ganste vist havde vi, ligesom vi gjøre det her i Salen, vor Ret til at tale med ogsaa om de formelle Spørgsmaal, og om hvad der i den Henseende fra vort Standpunkt tjener Thinget bedst, og ligeledes havde vi altsaa i Udvalgene vor Ret til at tale med om, hvad der er det Bedste for Udvalgene i det Hele, men gjort det gjældende paa en saadan Maade, at vi vilde være de Ledende i Udvalgene, tror jeg dog aldrig vi have, hverken formelt eller reelt. I ethvert Fald synes det ikke at være fremtrædende; thi jeg veed aldrig, at vi her i Salen have lagt Hindringer iven for de Herrer med Hensyn til Valg af Formand, Ordfører eller deslige med Hensyn til Udvalgenes Ledelse — idetmindste ikke mig bekendt — i noget-somhelst Tilfælde; men hvad vi have forlangt, er, som jeg har opløst, en Leilighed til mundtlig og skriftlig at ytre os i Udvalgene om de foreliggende Forslag. Jeg tror derfor ikke, man med Føie kan bebrejde os, at vi have forlangt nogen Ledelse; vi erkjende selv, at den ikke tilkommer os.